

2526 10

MEMORIE VAN TOELICHTING

In verband met het wetsontwerp, houdende de goedkeuring van het op 26 Juni 1936 te Genève ondertekende Verdrag tot onderdrukking van de sluikhandel in verdovende middelen, zoals gewijzigd bij het op 11 December 1946 te New York ondertekende Protocol tot wijziging van de Overeenkomsten, Verdragen en Protocollen inzake verdovende middelen, welk wetsontwerp gelijktijdig met het onderhavige ontwerp is ingediend, is het wenselijk, dat ook de Opiumwet (*Staatsblad* 1928 no. 167) enige wijzigingen ondergaat.

Ingevolge artikel 2 van dat Verdrag verbinden de toetredende Staten zich wettelijke bepalingen in hun nationale wetgeving te zullen uitvaardigen, waardoor vergrijpen ten aanzien van opium en andere verdovende middelen streng zullen kunnen worden gestraft. Nu kent artikel 10 van de Opiumwet ten aanzien van misdrijven met betrekking tot opium of andere verdovende middelen slechts de betrekkelijk lage maximumstraf van ten hoogste één jaar, bij recidive een maximumstraf van ten hoogste twee jaren. In andere landen ligt de maximum strafmaat ten aanzien van dit soort misdrijven veel hoger. Zo is in de Engelse „Dangerous Drugs Act” van 1920, gewijzigd in 1923, de straf bepaald op ten hoogste 10 jaren. Volgens artikel 4 van de Canadese „Opium and Narcotic Drug Act 1929” bedraagt de maximumstraf 7 jaren gevangenis. In het Oostenrijkse „Bundesgesetz vom 29 Oktober 1946 über den Verkehr und die Gebarung mit Suchgiften” is een strafmaat bepaald van ten minste 1 jaar tot ten hoogste 5 jaren kerkerstraf. In de Verenigde Staten van Amerika is volgens artikel 57 van „Regulation no. 2 relating to the importation, exportation and transshipment of opium or coca-leaves or any compound, manufacture, salt, derivative or preparation thereof” de maximumstraf 10 jaren.

Ten einde de strafbepalingen van de Opiumwet meer in overeenstemming te brengen met het bepaalde in artikel 2 van het Verdrag van 1936 en met de wetgeving van andere landen, wordt in nevensgaand wetsontwerp voorgesteld de maximumstraf voor misdrijven te verhogen tot 4 jaren gevangenisstraf. Door deze verhoging wordt in verband met het bepaalde in artikel 64 van het Wetboek van Strafvordering tevens de mogelijkheid geschapen om ten aanzien van deze delicten voorlopige hechtenis toe te passen. Zulks is wenselijk, omdat in de regel bij het plegen van een dergelijk delict meer dan één verdachte betrokken is en het onderzoek zich veelvuldig in verscheidene richtingen uitstrekt. Zonder deze mogelijkheid is te vrezen, dat bewijsmateriaal verloren zal gaan door de contacten, die de verdachten anders onderling kunnen opnemen.

Nu het ontwerp de mogelijkheid opent in de toekomst reeds in geval van eerste overtreding een zware straf op te leggen, zal aan een bijzondere recidive-bepaling geen behoefte meer bestaan, zodat in overweging gegeven wordt deze bijzondere recidive-bepaling te doen vervallen.

Van de gelegenheid wordt voorts gebruik gemaakt enige andere wijzigingen in de Opiumwet voor te stellen.

De wenselijkheid is gebleken om, gelijk bij de Engelse wetgeving het geval is, de mogelijkheid open te stellen, dat opsporingsambtenaren opiumpijpen en opiumlampen in beslag nemen, wanneer ter plaatse wordt geconstateerd, dat daar kortelings opium aanwezig is geweest en dat aldaar opium is geschoven. Zulks kan blijken uit het feit, dat de opiumpijpen en opiumlampen nog warmte afstralen, wat er dan op wijst, dat deze voorwerpen zeer korte tijd geleden voor bovengenoemd doel zijn aangewend.

Artikel 10 van de Opiumwet regelt naast de inbeslagneming van verdovende middelen reeds de inbeslagneming van voorwerpen, waarin verdovende middelen zijn verpakt, doch niet de inbeslagneming van voorwerpen, welke tot de aanwending van die verdovende middelen hebben gediend.

Een oplossing is gevonden door in artikel 2, lid 1, onder C van de Opiumwet achter de woorden „aanwezig te hebben” toe te voegen „of aan te wenden”, waardoor in verband met het bepaalde in artikel 10, lid 4, de mogelijkheid wordt geopend om de voorwerpen, welke tot het gebruiken van opium hebben gediend, in beslag te nemen en verbeurd te verklaren.

Van ongeoorloofd gebruik van Indische hennep of de hars daarvan als verdovend middel was hier te lande tot dusverre nauwelijks sprake. Na de laatste wereldoorlog heeft echter de Indische hennep bevattende sigaret haar intrede in Nederland gedaan. Tegen het euvel van het roken van deze sigaretten, dat zich in de havensteden verbreidt, kan bezwaarlijk worden opgetreden, omdat artikel 3 slechts de in-, uit- of doorvoer van Indische hennep verbiedt. Voorgesteld wordt daarom dit artikel uit te breiden met het verbod van het bezitten of aanwezig hebben of aanwenden. Ten aanzien van de andere in dit artikel genoemde stoffen levert deze toevoeging geen enkel bezwaar op. De redactie van artikel 5 en artikel 6, tweede en derde lid, behoren vervolgens in verband met de wijziging van artikel 3 te worden aangevuld. In artikel 6 is daarbij van de gedachte uitgegaan, dat het niet nodig is aan apothekers, artsen en veeartsen zonder verlot toe te staan om de uitsluitend als ongeoorloofd genotmiddel gebruikte hars van Indische hennep en de bereidingen daarvan te bereiden, af te leveren of aanwezig te hebben.

Een volgende voorgestelde wijziging houdt verband met de omstandigheid, dat tijdens de laatste oorlog in Nederland op industriële schaal de bereiding ter hand genomen is van morphine uit bolkaf, een inheemse grondstof, bestaande uit de gedorste papavervrucht. Deze wijze van bereiden vindt ook nu nog plaats, zodat het nodig is bolkaf als verdovend middel krachtens artikel 2, eerste lid, onder g van de Opiumwet aan te wijzen. Hiertegen verzet zich de omstandigheid, dat als gevolg van deze aanwijzing de honderden boeren, die papaver verbouwen en voor wie het bolkaf bijna steeds een waardeloos afvalproduct is, een verlot krachtens de Opiumwet zouden moeten ontvangen en aan de administratie en het toezicht daarvan worden onderworpen. Voorgesteld wordt daarom in artikel 6, eerste lid, de mogelijkheid te scheppen, dat één of meer der verbodsbepalingen niet van toepassing worden verklaard op een stof, die als verdovend middel is aangewezen. De laatste zinsnede van lid 3 van artikel 6 is in een vierde lid van artikel 6 opgenomen, zulks om de leesbaarheid van dit artikel te verbeteren.

Tevens is in lid 3 van artikel 6 een uitbreiding gegeven aan de uitzondering van het verbod van de handelingen onder C, door hier de tandheelkunde en de diergeneeskunde te noemen. Hierdoor mogen ook de tandartsen en veeartsen ter uitoefening van hun beroep verdovende middelen blijven aanwenden.

Tenslotte is van deze gelegenheid gebruik gemaakt om artikel 4 te wijzigen en aan te vullen. Op grond van de artikelen 6 en 7 van de bestaande wet kunnen alleen voorschriften worden gegeven met betrekking tot het afleveren van verdovende middelen, hetzij door apothekers, apotheekhoudende geneeskundigen of veeartsen, hetzij door groothandelaren. Soortgelijke voorschriften kunnen thans niet worden uitgevaardigd met betrekking tot het voorschrijven of bestellen van dergelijke middelen, hetgeen in de praktijk tot moeilijkheden aanleiding geeft. Het ligt in de bedoeling op grond van de voorgestelde aanvulling van artikel 4 regelen te stellen met betrekking tot het voorschrijven en bestellen van verdovende middelen, overeenkomende met die, welke thans gelden met betrekking tot het afleveren. In verband met deze aanvulling van artikel 4 dienen ook de artikelen 10 en 13 te worden aangevuld.

Met het derde lid van het voorgestelde nieuwe artikel 4 wordt een verbetering van het oude artikel 4 beoogd. In de praktijk heeft het bestaande artikel 4 niet ten volle voldaan, omdat verslaafden niet alleen trachten verdovende middelen te verkrijgen door valse of nagemaakte recepten in apotheken aan te bieden, doch evenzeer door in regelmatig verkregen recepten voor verdovende middelen de hoeveelheden daarvan te wijzigen en door in recepten, waarin geen verdovende middelen worden voorgeschreven, deze middelen bij te schrijven. Door de voorgestelde aanvulling van het derde lid van artikel 4 wordt in deze leemte voorzien.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*
A. M. JOEKES.

De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
H. H. WEMMERS.

De Minister van Justitie,
H. MULDERIJE.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
STIKKER.